

Memòria de la intervenció arqueològica al carrer Marquès de Barberà 1-3.

(Barcelona, Barcelonès)

Juliol 2016

Nº Expedient:

470 K121-NB 2016-1-15812

Joan Piera Sancerni

ABANS. SERVEIS CULTURALS S.L.

c. Ventura Plaja 30-32, Àtic 1^a

08028 Barcelona

Tel.: 667 746 340 /637 794 864

ivansalvado.abans@gmail.com /jordichoren.abans@gmail.com

www.facebook.com/Abans

Arqueòleg director

Joan Piera Sancerni

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Joan Piera Sancerni". The signature is stylized with a long horizontal stroke and a small loop at the end.

A Barcelona, 31 de juliol de 2016

Índex

Fitxa tècnica.....	4
Motius de la intervenció.....	5
Localització.....	6
Marc geogràfic i geològic.....	7
Síntesi històrica i antecedents arqueològics.....	8
Síntesi històrica.....	8
Antecedents arqueològics.....	10
Metodologia.....	16
Desenvolupament dels treballs arqueològics.....	17
Conclusions i interpretació.....	19
Afectació arqueològica.....	20
Bibliografia.....	21
Annexos.....	25
Annex 1.....	26
Fitxes.....	26
Fitxes d'unitats estratigràfiques.....	27
Fitxes de paviments.....	28
Annex 2.....	29
Inventaris.....	29
Inventari de material arqueològic.....	30
Taula de codis per a l'inventariat de materials arqueològics.....	31
Annex 3.....	45
Documentació fotogràfica.....	45
Annex 4.....	53
Planimetries.....	53
Índex de plànols.....	54

Fitxa tècnica

Nom de la intervenció	Marquès de Barberà, 1-3
Municipi	Barcelona
Comarca	Barcelonès
Coordenades UTM ETRS89	X: 430852,7 / Y: 4581136,7
Alçada	5.14 m snm
Tipus de jaciment	Urbà
Tipus d'intervenció	Preventiva
Tipus d'activitat	Sondeig informatiu
Resultat de la intervenció	Negatiu
Cronologia	Època Romana, Època Contemporània
Dates de la intervenció	21/07/2016 a 09/08/2016
Coordinador	Ivan Salvadó Jambrina
Arqueòleg director	Joan Piera Sancerni
Auxiliar d'arqueologia	Mònica Viamonte
Dibuix de camp	Joan Piera Sancerni
Infografia	Markary García
Propietari de la finca	Tourmix Productions SLU
Règim jurídic de la finca	Privada
Promoció i finançament	Tourmix Productions SLU
Codi	074/16
Superfície total del solar	70 m ²
Superfície afectada	4 m ²
Protecció existent	Zona d'Interès Arqueològic

Motius de la intervenció

La present intervenció arqueològica preventiva se situa al carrer del Marquès de Barberà 1-3, a la ciutat de Barcelona. En aquest espai, s'està duent a terme la rehabilitació dels baixos de l'edifici existent, fet que implica realitzar un rebaix en el subsòl de la part final del local.

L'espai afectat s'inclou en una Zona d'Interès Arqueològic i alt valor històric, pel que es feia necessari dur a terme una Intervenció Arqueològica preventiva prèviament a la realització de les obres, d'acord amb la normativa municipal i general en matèria patrimonial.

Per aquest motiu l'empresa promotora de l'obra, es va posar en contacte amb l'empresa d'arqueologia **ABANS Serveis Culturals s.l.**, per tal que s'encarregués de les tasques de control arqueològic, així com de l'excavació arqueològica que se'n pogués derivar, la direcció tècnica va a càrrec de l'arqueòleg Joan Piera Sancerni.

Localització

Fig. 1. Plànol topogràfic de situació de la intervenció. Extret de: www.icc.cat, retocat. Basat en base topogràfica E: 1/5000

Fig. 2. Ortofotomapa de situació de la intervenció. Extret de: www.icc.cat, retocat. Basat en base topogràfica E: 1/5000

Municipi	Barcelona
Comarca	Barcelonès
Context	Zona urbana, carrer del Marquès de Barberà, 1-3
Coordenades UTM ETRS89	X: 430852,7 / Y: 4581136,7
Alçada	5.14 m snm

Marc geogràfic i geològic

La ciutat de Barcelona es troba dins del terme municipal que s'estén a la costa de la mar Mediterrània en una plana d'uns 5 km d'amplària (l'extensió total del terme és de 91,41 km²), limitada al nord-oest per la serra de Collserola, entre els deltes del Llobregat i el Besòs. Donada la seva situació geogràfica d'aquesta plana, on convergeixen dos grans eixos de comunicació (el del Llobregat i l'eix dels rius Besòs, Congost i Ter), ha estat des dels seus inicis un assentament important fins a establir-se com a capital de Catalunya.

La zona on es troba la intervenció arqueològica està situada al denominat Pla de Barcelona, un territori ple d'ondulacions produïdes per uns llits sobre elevats pels quals corrien les aigües dels torrents i limitats pels seus dics naturals, els quals creixen amb l'aportació dels sediments detrítics. Durant l'època prehistòrica i possiblement durant la formació de *Barcino*, aquesta zona encara presentava aquest aspecte: zona d'abundants aqüífers i estanys. Els assentaments se situarien entre els interfluvis deprimits que es formen entre una riera i l'altra.

Geològicament hi ha una unitat quaternària (pleistocè i holocè) que cobreix una de terciària. D'època quaternària a l'holocè, on es localitza l'activitat antròpica, es registren nivells d'argila, sorres i graves d'origen torrencial i col·luvial, a part dels estrats superiors que és on es registrava la major presència de restes arqueològiques d'època contemporània i moderna¹.

---

¹ Carreres, 1982

Síntesi històrica i antecedents arqueològics

Síntesi històrica

Els primers assentaments dels quals tenim notícies al barri del Raval de Barcelona els tenim situats al neolític antic. Són les restes que es varen localitzar a la caserna de Sant Pau del Camp, les quals ens mostraven l'existència d'una zona d'hàbitat i necròpolis. En aquest mateix jaciment es va documentar un nivell del Bronze i d'època romana. També es van documentar altres jaciments per la zona que ens mostren una ocupació continuada del territori, aquesta ja no s'aturarà arribant als nostres dies a la seva màxima pressió demogràfica.

Poca cosa podem dir de les comunitats que es van establir en aquesta zona en època prehistòrica. Els pocs jaciments excavats i la poca informació que es pot extreure només mostren petites comunitats que es van assentar no sabem si, permanentment, o bé, en períodes estacionals puntuals. Es van trobar inhumacions i diferents retalls que podien tenir una funció de sitges, manca, però, la documentació d'estructures d'hàbitat. Només alguns petits retalls ens permeten especular en forats de pals de possibles cabanes, però no s'ha pogut determinar clarament aquest tipus d'estructures.

Tenim coneixement de l'administració del territori abans de la fundació de *Barcino*, aquest s'ordenava en vil·les que depenien de la ciutat de *Baetulo* a mitjan segle I ane. Amb la seva fundació es va produir una nova reorganització del territori amb la configuració del seu *Ager*². Són nombroses les vil·les documentades a l'*Ager* de *Barcino*. La majoria van perdurar d'època tardorepublicana fins al baix imperi. D'aquestes destaquem la vil·la de Sant Pau, una vil·la clarament destinada a l'explotació agrícola, tal i com es demostra en el fet d'haver-se documentat un magatzem de *dolia*, la funció del qual havia de ser la d'emmagatzematge d'oli o vi. Cal també esmentar la muntanya de Montjuïc, on s'hi van documentar nombroses restes que ens permeten veure la intensa activitat industrial a la zona: el testar sota l'estadi, el forn de Nostra senyora del Port, la vil·la situada al cementiri i la pedrera des d'on s'abastia la ciutat³.

Entre els segles IV i X hi ha un gran buit en l'arqueologia a Barcelona, l'absència quasi total de restes d'aquesta època, ens obliga a comptar amb la documentació textual com a font bàsica per conèixer com la ciutat va passant del món romà a l'edat mitja. El que sabem és que la ciutat

² Territori que l'envoltava i que estava sota el seu control municipal

³ Pallarès, 1975; Granados i Rovira, 1987; Blanch, 1994

no es va abandonar, ans al contrari, la ciutat s'expansionarà i augmentarà el seu paper com a centre administratiu i d'espai social.

Hi va haver una evolució de la vida urbana marcada en tres moments. Al segle IV la implantació del cristianisme va comportar canvis en la ciutat. Es va edificar el primer palau episcopal i es va començar a ocupar la zona extramurs. Durant el segle VI es va produir un creixement econòmic que es va traduir en una expansió i monumentalització, es van construir noves esglésies i un nou palau episcopal. Desconeixem com va quedar la ciutat de Barcelona amb la conquesta arabobereber, sembla ser que els edificis no es van veure gaire afectats, si més no la majoria d'espais públics van continuar amb la seva funcionalitat encara que podrien haver patit algunes reconversions

Amb l'ocupació de Lluís el Piadós, al segle IX, la ciutat es va transformar fet que va produir canvis en el poder; la confrontació comte/bisbe va marcar els canvis a la ciutat i l'articulació de nous edificis com a símbols de poder.

Ja a l'edat mitjana, des de mitjans del segle XI i fins a finals del segle XIII, la ciutat de Barcelona va iniciar un etapa de creixement urbà fora de les muralles, serà el denominat *suburbium*. Aquesta expansió extramurs va ser, primerament, amb vil·les noves que van créixer al voltant dels camins que s'iniciaven de les quatre portes obertes al recinte fortificat, i més tard van ocupar espais intermitjos, mal urbanitzats i separats de l'*urbs* per rieres i bosc.

Aquest creixement urbanístic va obligar al segle XIII a la construcció d'una altra línia de muralles que tindrà com a límit la Rambla. Aquest nou perímetre emmurallat no va incloure la zona del Raval però sí que va determinar la seva funcionalitat. Així doncs, es va intentar d'utilitzar el Raval com espai per instal·lar-hi tots aquells oficis o activitats que dins els murs podien ser molestos, treballs i manufactures que implicaven soroll o males olors, prostitució, etc... Paral·lelament s'hi van anar emplaçant diferents ordres religiosos. De fet, la zona va anar creixent tant i va prendre una importància tal, que a finals del segle XIV, el recinte murat es va eixamplar per a poder incloure'l. El Raval era un barri organitzat al voltant de tres grans eixos: el carrer Tallers, el carrer Hospital i el carrer Sant Pau, carrers que s'encaminaven a les portes de l'antiga muralla medieval de Barcelona.

En l'època de transició de la baixa edat mitjana i l'època moderna, l'àrea del Raval va continuar tenint la mateixa funcionalitat, la seva densitat de població era baixa amb petits cultius, sínies i

pous propietat d'algun noble, ordre o institució religiosa de la ciutat que la cedia a un hortolà a cens emfitèutic o arrendada. En aquesta zona va ser on es varen establir alguns oficis, com els terrissaires i els carnissers. També es pot observar un increment del nombre d'edificis destinats als serveis ciutadans i sobretot a les institucions religioses, com a resultat de la contrareforma. Bona mostra en són les construccions dedicades a la beneficència: la Casa de la Convalescència, la Casa dels Infants Orfes, la Casa de la Caritat, el Convent del Bonsuccés, etc. No serà fins als segles XVIII i XIX quan s'urbanitzà el Raval; aquest fet es produeix per la manca de terreny i la necessitat de crear nous habitatges i instal·lacions industrials. Es van obrir nous carrers i es van segregar els camps de conreu en petites parcel·les que van passar a mans de promotors mitjançant la concessió d'establiments emfitèutics. Des del 1785 al 1807, degut a la conversió de la Rambla en un passeig i al traçat rectilini del carrer Conde del Asalto (conegut com carrer Nou), es van començar a obrir nous carrers, rectificants antics camins i parcel·lant horts.

Les famílies burgeses i les seves indústries es van començar a instal·lar al Raval, fet que va comportar la creació de fàbriques que van anar ocupant els espais oberts dels quals disposava el barri. Alhora, aquests emplaçaments fabrils van implicar l'inici de l'aparició de cases d'obrers i que progressivament augmentés la demografia. Aquesta situació va provocar una notable transformació de la trama urbana, que fins aleshores s'havia mantingut intacta des d'època medieval. Restaran pocs exemples de l'organització del teixit urbà, alguns quedaran fossilitzats en les noves edificacions, d'altres desapareixeran per sempre. En ple segle XX es produeix un abandonament de les residències senyoriales i les indústries es traslladen als afores de les metròpolis.

Antecedents arqueològics

Són nombroses les intervencions arqueològiques que s'han dut a terme en el barri del Raval en els darrers anys, les més importants són:

Carrer Sant Pau: les primeres troballes arqueològiques a la zona de Sant Pau del Camp són de l'any 1931, concretament es va documentar fragments ceràmics d'època romana i una sivella de bronze d'època visigòtica en uns moviments de terra. No va ser fins els anys 1988-1989 que es va realitzar la primera intervenció en extensió, concretament es va excavar els solars del darrere de l'església de Sant Pau del Camp, per tal d'ubicar-hi un pàrquing. Es va documentar

les dependències d'una vil·la amb una àrea destinada a magatzem i part d'una necròpolis amb tombes de *tegulae* de les quals se'n van excavar un total de 20⁴.

L'any 1991 es va dur a terme una intervenció arqueològica durant la construcció de la nova caserna de la Guàrdia Civil. A la zona més propera al carrer de Sant Pau es van localitzar 32 nous enterraments i la continuació de la necròpolis documentada l'any 1989. Aquests nous enterraments tenien les mateixes característiques que els documentats en la primera intervenció, datant-se entre els segles IV-VI. També es varen documentar dos assentaments prehistòrics, un de l'edat del bronze (bronze antic i bronze final III), es va registrar una mena de canalització d'aigües, vuit estructures de combustió i cinc sitges. Un segon assentament més antic corresponent al neolític antic i mitjà (finals del V mil·lenni - IV mil·lenni a.n.e) amb vint-i-quatre sepulcres d'inhumació i vint-i-vuit fogars. Als nivells més antics varen aparèixer nou sitges i retalls més petits que podrien tractar-se de forats de pal⁵.

Durant l'any 1997 es va excavar a l'interior de l'actual monestir de Sant Pau del Camp. En aquesta nova intervenció es varen localitzar tres enterraments romans a l'exterior de l'absis i restes de l'edificació eclesiàstica existent amb anterioritat a l'actual⁶.

Als darrers anys s'ha realitzat nombroses intervencions al voltant del carrer Sant Pau: al juny de 1998 es varen efectuar un total de 14 sondejos al llarg de tot el solar comprès entre els carrers de Sant Pau, Reina Amàlia, Hort de la Bomba i de les Carretes⁷. Al 2000 es va intervenir al carrer Carretes, cantonada amb el carrer Sant Pau⁸. Al 2001 es va excavar el carrer Sant Pau, concretament la cantonada entre el carrer Carretes i Reina Amàlia⁹. Les últimes excavacions s'han dut a terme al carrer Sant Pau cantonada amb el carrer de la Riereta¹⁰.

Carrer de Sant Oleguer-Marquès de Barberà: Aquesta intervenció, realitzada al desembre de 1994, al carrer Sant Oleguer va consistir en el control i excavació d'una rasa i sondejos per tal d'instal·lar un gran col·lector d'aigües residuals sota el nivell del carrer. A partir de les restes documentades durant l'obertura de dos trams de la rasa es va poder establir una seqüència cronològica dividida en quatre fases. La primera es correspondria a una sèrie de nivells

⁴ Granados; Puig; Farré, 1993

⁵ Granados, Puig i Farré, 1993

⁶ Monleón, 1997

⁷ Artigues, 1998

⁸ Fàbregas, 2003

⁹ Artigues, 2001

¹⁰ González, 2005

estratigràfics que contenien material arqueològic que es va ubicar dins del Bronze Antic. La segona es va datar a partir del material ceràmic entre la baixa edat mitjana i els primers segles de l'edat moderna i es trobava representada per diversos estrats i un parell de pous. Sembla ser que durant aquest període la zona de Sant Oleguer va estar destinada al conreu i ocupada per tan sols algunes edificacions disperses. La tercera fase estava definida per diversos retalls de pous amb els seus rebliments i un conjunt d'estructures subterrànies (fonamentacions, clavegueres, estances subterrànies, instal·lacions industrials...). Cronològicament, aquesta fase es va ubicar entre el segle XVIII i XIX. La darrera fase corresponia als enderrocs i remodelacions practicades a la zona en ple segle XX¹¹.

Carrer Marquès de Barberà 4: Aquesta prospecció arqueològica, realitzada l'agost de 1998, tenia com a finalitat la documentació de possibles restes arqueològiques. Es van registrar elements d'època prehistòrica, segurament relacionades amb el jaciment neolític de Sant Pau del Camp. Aquests materials no es van poder relacionar amb cap tipus d'estructura ni nivell d'ocupació. També es van localitzar fragments ceràmics de diferents èpoques (segle XV fins l'actualitat), conservant-se només la darrera edificació¹².

Pla Central del Raval: durant els mesos d'octubre i novembre de 1999 es va efectuar una actuació arqueològica a la zona coneguda com Pla Central del Raval compresa entre els carrers Sant Jeroni, Sant Antoni de Pàdua, Cadenes i Hospital. Aquesta intervenció va consistir en la realització d'unes 33 rases de sondeig al llarg del que és en l'actualitat la rambla de Raval. Es van trobar restes del bronze inicial al sud de l'àrea intervinguda així com estructures medievals a partir del segle XV¹³.

Ronda de Sant Pau: l'abril de 2002 es va realitzar una actuació arqueològica en aquest carrer i es va localitzar uns 16 m de muralla (segle XIV) i d'una torre adossada al seu talús. La seva excavació en extensió va permetre documentar l'estructura intacta fins al nivell del sòl de circulació de mitjan segle XIX¹⁴.

Illa Robador: després de dues prospeccions arqueològiques amb resultats positius l'any 2004 es va dur a terme l'excavació en extensió de l'Illa Robador fins el 2006, on va destacar la localització de les cases medievals ubicades al llarg de carrer d'en Robador amb els seus pous i sistema de

---

¹¹ Corbero 1994

¹² Bacaria, 1998

¹³ Florensa, 2001

¹⁴ Sales, 2002

clavegueram. A més d'un seguit de pous de caire agrícola ubicats fora de la trama urbana medieval. Pel que fa referència a l'època prehistòrica es varen registrar una sèrie de retalls indeterminats associats a tres estructures de combustió datats al bronze inicial. Tanmateix es varen identificar diferents estructures que corresponien a l'antic parcel·lari de l'illa de cases d'època moderna i diversos elements de caire fabril, datades d'època contemporània¹⁵.

Posteriorment, entre els anys 2005 i 2007, arran de les obres d'instal·lació de la xarxa de recollida pneumàtica de residus sòlids urbans (RSU) que havia de discórrer pels carrers Riera Alta, Carme, Riera Baixa, Mª Aurèlia Capmany, Hospital, Rambla del Raval, Sant Rafael, Robador i Plaça Salvador Seguí, s'efectuà una nova intervenció arqueològica. Es van documentar quatre fases d'ocupació a la zona; prehistòrica, medieval, moderna i contemporània. Cubetes i estructures de combustió del bronze inicial, una trama de murs de les cases medievals. Al carrer Robador, entre St. Josep Oriol i St. Pau, es registraren les fonamentacions muràries i part del sistema d'evacuació de residus de la presó de dones "La Galera" erigida en època moderna¹⁶.

Carrer Reina Amàlia 16-16 bis: entre febrer i març de 2004 es va excavar el solar que va donar com a resultats algun nivell d'època prehistòrica i estructures de planta circular formades per pedres, així com, abundant material arqueològic que es va atribuir a un neolític mitjà peninsular (3500-2800 ane)¹⁷.

Can Ricard: entre el 14 d'abril i el 9 de maig de 2005 es va realitzar una excavació al solar on estava el conjunt industrial de Sant Oleguer (entre els carrers de Sant Oleguer i Horts de Sant Pau. Es varen fer unes rases en la part perimetral del solar i uns rebaixos en tres punts puntuals del solar. Després es van baixar quatre cales de catorze per dos metres. Es va localitzar un sediment prehistòric amb material ceràmic molt rodat i una làmina de lític. La conclusió va ser que no es podia parlar de cap mena d'assentament, ni prehistòric, ni romà, ni medieval. L'únic destacable va ser la documentació de part de l'estany del Cagalell¹⁸.

Mercat de Sant Antoni: Els treballs arqueològics s'ha anat realitzant en diverses campanyes des del 2007 fins al present any i ha permès documentar un tram de via romana altimperial, part del baluard de Sant Antoni i el seu sistema defensiu, com el fossat, la contraescarpa i el seu camí

---

¹⁵ Piera, 2006

¹⁶ Moreno i Velasco, 2007

¹⁷ Salazar, 2004

¹⁸ Carretero, 2005

cobert, a més d'un tram del traçat de l'antiga carretera de Madrid, que únicament va funcionar durant uns escassos 25 anys, i que es va documentar al pati de Manso i Borell, així com a l'ala que separava aquests dos patis. Tanmateix, també es van documentar dos masos extramurs, un del segle XIV i un segon dels segles XVI-XVII, a més de les restes d'un tram de via romana altimperial (s. I ane)¹⁹.

Carrer d'Espalter 1b-11 (Filmoteca de Catalunya): les tasques arqueològiques es van realitzar en dos fases: una prospecció que es va dur a terme de 5 al 27 d'abril del 2004 i l'excavació propiament dita que es va fer del setembre de 2007 a maig de 2009.

En la prospecció es van fer dues rases al llarg del solar i una perpendicular. Amb aquests treballs es va determinar quatre fases històriques: una del segle XVI al XVIII on es va veure que la zona eren camps de conreu i van aparèixer associades restes d'una possible sinya; una fase del segle XVII amb murs d'un possible habitatge i un pou; una altra de finals del segle XVIII i inicis del XIX, quan va començar a urbanitzar-se el raval on van aparèixer els murs dels immobles i llurs paviments a més de dotze pous d'aigua i una última fase de final del segle XIX i segle XX on es va documentar la col·locació de nous paviments i noves clavegueres²⁰.

Durant l'excavació en extensió es va poder localitzar nombroses restes arqueològiques que anaven des del neolític mig fins a època contemporània.

Del neolític mig, es va identificar estructures d'emmagatzematge i un enterrament en fossa simple i, pel material ceràmic recuperat, es va datar en un moment de transició entre finals de la fàcies Montboló (neolític postcardial) i el neolític mig.

Pel que fa al període del bronze antic, es va documentar estructures d'emmagatzematge i llurs clots de sosteniment. Destacaven les estructures construïdes, com l'estructura tipus grill plant; la interpretació funcional d'aquestes graelles es va relacionar amb la construcció d'espais d'emmagatzematge lliures d'humitat. i d'algunes superfícies empedrades o les diverses llars.

En època medieval, aquesta zona restava fora de muralles i va estar destinada a camps de conreu durant tot el període medieval. Per aquest motiu es va localitzar 4 sitges, diverses fosses de marcat caràcter agropecuari i tres pous d'aigua. Durant els segles XVI i XVII, aquesta zona

---

¹⁹ Hinoja, 2013

²⁰ Font, 2004

continuarà destinada a tasques de caràcter agrari, es va identificar nombroses rases de camp de conreu, retalls, forats de pal, fosses i 4 sitges que posen de manifest un ús agropecuari de la zona durant l'època moderna. A més, es va identificar 3 sínies de catúfols.

A finals del segle XVII es produí l'inici de l'urbanització del Raval, es va constrir els carrers d'Espalter i de Sant Josep Oriol. A finals del segle XVIII es va bastir una presó femenina de la qual es va documentar 31 murs que conformaven un total de 22 habitacions²¹.

Rambla del Raval 51: entre els dies 26 i 29 de juny del 2007 es va realitzar un control arqueològic de rases, les quals va permetre la documentació de dos murs d'època moderna/contemporània, així com una volta i un mur de maons també d'època contemporània. Els resultats de la intervenció van constatar un reaprofitament d'estructures existents en funció de la nova ordenació espacial de l'interior de la finca i de les pròpies necessitats dels inquilins com poden ser la construcció de la galeria, relacionada amb la fesomia de la finca actual que ens ha arribat fins els nostres dies. Ens va permetre la documetanció de la trama urbana d'aquesta part del Raval, formada per diverses illes d'habitatges construïdes a finals del segle XVIII, existents entre el carrer d'Espalter i el ja desaparegut carrer de la Cadena²².

---

²¹ Nadal; Castillo, 2009

²² Castillo, 2007

Metodologia

La metodologia aplicada a la present intervenció ha seguit els mètodes arqueològics tradicionals, basats en el registre de les dades a través del model de fitxa proposat per E. C. Harris i per A. Carandini²³. Aquest consisteix en registrar objectivament els elements i estrats que s'exhumen realitzant una numeració d'aquests en forma d'Unitats Estratigràfiques (UE), que permeten la individualització de cada element.

Cada Unitat Estratigràfica es troba registrada en una fitxa de camp (en aquest cas s'utilitza la dissenyada per l'empresa d'arqueologia ABANS sl, on s'indica la situació del jaciment, i les característiques de l'estrat (color, textura, consistència, materials que conté, cronologia aproximada, etc...), de l'estructura (tècnica constructiva, materials emprats, mides, etc...), del paviment o de l'element negatiu. Les UE s'han numerat correlativament, iniciant la numeració a 1.

En paral·lel s'ha portat a terme un registre fotogràfic, emprant el sistema digital a color, tant del procés d'excavació com de les Unitats Estratigràfiques (UE) identificades.

El procés d'excavació ha generat la recuperació de material ceràmic que s'ha guardat en bosses de plàstic identificades amb les sigles del jaciment, el número d'Unitat Estratigràfica i altres referències si s'escauen. El material arqueològic recuperat s'ha codificat segons els següents criteris, **074** (número de la intervenció arqueològica) - **16** (any del permís) - **núm. de UE** (Unitat Estratigràfica) - **núm. d'inventari** (si escau, número de diferenciació de les peces més significatives).

---

²³ Harris, 1991; Carandini, 1997

Desenvolupament dels treballs arqueològics

Les tasques arqueològiques realitzades en l'immoble situat al carrer Marquès de Barberà número 1-3, varen venir marcades per una notificació realitzada el dia 9 de juny de 2016 pel Servei de Llicències i Espai Públic del districte de Ciutat Vella informa al Servei d'Arqueologia de Barcelona. En aquest avís es donava a conèixer l'existència d'un rebaix de terres sense control arqueològic a un local de l'esmentat carrer del barri del Raval.

El dia 10 de juny de 2016 es va fer la inspecció conjunta d'aquesta finca amb tècnics del Servei de Llicències i el responsable arquitecte tècnic de l'obra en qüestió, en representació de la propietat. A la visita *in situ* de l'obra, es va confirmar que a l'interior de la finca s'havia dut a terme un rebaix generalitzat de fins a 80 cm, en concret a la part posterior de la planta baixa, aquests treballs es van fer sense el pertinent control arqueològic.

El Servei d'Arqueologia va informar al representat de la propietat que, segons s'especificava a la llicència d'obres atorgada per dur a terme el projecte de reforma de la planta baixa, calia posar-se en contacte amb aquest Servei, per tal de confirmar la necessitat de fer un control arqueològic dels treballs.

Es va informar al representant de la propietat de la irregularitat comesa, d'acord amb la normativa vigent i les característiques arqueològiques del lloc, qualsevol rebaix del subsòl s'havia de fer amb control arqueològic. A més el Departament de Llicències i Inspecció del Districte de Ciutat Vella va confirmar que les obres no s'ajustaven a la llicència i, per tant, calia realitzar una aturada de les obres, indicant el procediment a seguir.

Es va informar a la propietat que es procediria a redactar un projecte d'intervenció arqueològica (PIA), on s'aplicaran unes mesures correctores per esmenar la informació perduda i les irregularitats realitzades. En concret es va dictaminar de realitzar una cala arqueològica informativa, atès que els treballs previstos al projecte que comportaven un rebaix en el subsòl ja havien estat executats.

Les tasques arqueològiques correctives provocades per les obres de reforma i rehabilitació de la vivenda es van iniciar amb el marcatge de l'àrea on fer el sondeig, es va marcar un quadre de 2x2 m a la part posterior del local al lloc on indicava el PIA (veure foto núm. 1). Un cop delimitat

l'espai de la cala informativa es va repicar la llosa de formigó **(UE 1)**, treballs que van ser executats per peons de l'obra de forma mecànica i manual (veure foto núm. 2).

La intervenció arqueològica va començar el dilluns 25 de juliol de 2016 amb l'excavació d'un sediment argilós força orgànic **(UE 2)** d'una potència màxima d'uns 68 cm (veure foto núm. 3). En aquest primer estrat que es va registrar, un nivell d'argila de color negre, es va registrar material ceràmic del segle XVIII. Aquestes terres d'anivellament serien el punt on es va començar a construir les edificacions en aquesta part de la ciutat.

Després de l'excavació d'aquest nivell es va documentar un estrat pràcticament estèril **(UE 3)**, es tractava d'un nivell d'argiles de color ataronjat en què apareixien de manera aïllada fragments de ceràmica romana molt rodada i molt concrecionada (veure foto núm. 4).

Una vegada es va assolir aquest estrat que el podríem qualificar de nivell gairebé prenatal, ja que no es va documentar cap mena d'activitat històrica, tret de les ceràmiques romanes molt rodades, ja anomenades. Així, doncs, un cop assolida la cota marcada pel projecte d'intervenció arqueològica (1,5 m per sota del terra de l'habitació) es va donar per finalitzada les labors arqueològiques. A fi d'assegurar-nos es va realitzar una darrera passada de 20 cm (es va arribar a la cota final de 3,50 m s.n.m.) que va resultar negativa (veure foto núm. 5).

Un cop es va constatar que la cala de sondeig havia donat negativa, pel que fa a restes arqueològiques, es va comunicar al servei d'Arqueologia de Barcelona, el qual va autoritzar el seu cobriment (veure fotos núm. 6 i 7). Per aquesta raó es va procedir a tornar a cobrir el forat obert amb les mateixes terres que s'havien exhumat (veure fotos núm. 8 i 9).

Conclusions i interpretació

La intervenció arqueològica, realitzada al edifici número 1-3 del carrer del Marquès de Barberà, tenia com a fites documentar possibles restes arqueològiques conservades després que les obres de rehabilitació de l'immoble haguessin rebaixat part del terra i el subsòl sense cap mena de control.

Després de la realització dels treballs arqueològics podem concloure que els resultats han estat negatius en quant a la localització de restes històriques anteriors a l'època contemporània.

En cap moment del sondatge s'ha localitzat cap mena d'estructura positiva de qualsevol època, només s'ha documentat dos estrats d'anivellament de dos períodes diferents. Un primer molt orgànic d'època contemporània i associat a la construcció de l'edifici existent i una capa de més d'un metre de potència amb una presència ocasional de ceràmica romana força rodada. Aquest fet ens indica que a la zona no es va establir cap element històric i que aquest indret estaria destinat a zona agrícola.

Per aquest motiu, es pot concloure que les obres de rehabilitació a la finca número 1-3 del carrer del Marquès de Barberà de Barcelona no van afectar cap estructura arqueològica.

Afectació arqueològica

Degut a la no aparició de restes arqueològiques o patrimonials de qualsevol tipus, no es pot parlar de cap tipus d'afectació de tipus arqueològic.

Bibliografia

- ANFRUNS, J.; MAJÓ, T.; OMS, J.L. (1993): "Les restes humanes neolítiques de la caserna de Sant Pau" a l'annex 2 de "La intervenció arqueològica a Sant Pau del Camp: un nou jaciment prehistòric al pla de Barcelona". A *Tribuna d'Arqueologia 1991-1992*, Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya, Barcelona
- ARTIGUES, P.LL. (1998): *Memòria de la intervenció arqueològica al solar comprés entre els carrers de Sant Pau, Reina Amàlia, Hort de la Bomba i de les Carretes al Raval (Barcelona, Barcelonès)* (Memòria inèdita dipositada a l'Àrea de Coneixement i Recerca de la Generalitat de Catalunya)
- ARTIGUES, P.LL. (2001): *Memòria dels resultats obtinguts en l'excavació arqueològica al jaciment de Sant Pau, cantonada amb Reina Amàlia i carrer Carretes (Barcelona, Barcelonès)* (Memòria inèdita dipositada a l'Àrea de Coneixement i Recerca de la Generalitat de Catalunya)
- BACARIA, A.; PAGUÈS, E.; PUIG, F. (1991), "Excavacions arqueològiques a l'entorn del Monestir de Sant Pau del Camp" a *Tribuna d'Arqueologia 1989-1990*, Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya, Barcelona
- BANKS, P. (1992): "L'estructura urbana de Barcelona, 714-1300" a *Història de Barcelona* vol II. Barcelona
- BARRAL, X. (1992): "Arquitectura, Art i Cultura" a *Història de Barcelona* vol II. Barcelona
- BELTRAN, J.; NICOLAU, A. (1999): "Barcelona. Topografia de poder a l'època carolíngia. El conjunt episcopal i la residència comtal" a *Catalunya a l'època carolíngia. Art i cultura abans del romànic (segles IX i X)*. Barcelona
- BLANCH, R.M. i altres (1994): "La pedrera romana de Montjuïc" a *III Congrés d'Història de Barcelona*. Ajuntament de Barcelona. Barcelona
- CALPENA, D. (2002): *Memòria de la intervenció arqueològica preventiva als carrers de Sant Pau, Reina Amàlia, Hort de la Bomba i Carretes (Ciutat Vella, Barcelona)* (Memòria inèdita dipositada a l'Àrea de Coneixement i Recerca de la Generalitat de Catalunya)
- CARANDINI, A. (1997): *Historias en la tierra. Manual de excavación arqueològica*. Editorial Crítica. Barcelona.
- CARRERAS, F. (1982): *Gran geografia comarcal de Catalunya vol. VIII Barcelonès i Baix Llobregat*. Barcelona
- CARRETERO, M. (2005): *Memòria de la intervenció arqueològica al complex esportiu de Can Ricard. Barcelona (Barcelonès)*. (Memòria inèdita dipositada a l'Àrea de Coneixement i Recerca de la Generalitat de Catalunya)

- CLARAMUNT, S. (1984): "La formació del Raval de la Rambla" a *El Pla de Barcelona i la seva història. Actes del I Congrés d'història del Pla de Barcelona*. La Magrana. Barcelona
- CASTILLO, R. (2007): *Memòria científica Intervenció arqueològica al rambla del Raval, 51 Barcelona (Barcelonès)* (Memòria inèdita dipositada a l'Àrea de Coneixement i Recerca de la Generalitat de Catalunya)
- CUBELES, A. (2003): "Les Muralles de Barcelona" a *L'art Gòtic a Catalunya, vol. III*, Barcelona
- CUBELES, A.; PUIG, F. (2004): "Les fortificacions de Barcelona" a *Abajo las murallas!!!*. Institut de Cultura: Museu d'Història de la Ciutat. Barcelona
- DA (1999): *La Barcelona Gòtica*. Institut de Cultura. Museu d'Història de la Ciutat. Barcelona
- DA (2002): *Diccionari d'arqueologia*. Termcat. Barcelona
- ESTEVE, E.; CASTILLO, R. (2010): *Memòria científica Intervenció arqueològica al c. d'Espalter, 1b-11; c. de Sant Pau, 66; c. de Sant Josep Oriol, 7-11; pl. de Salvador Seguí. Barcelona (Barcelonès)* (Memòria inèdita dipositada a l'Àrea de Coneixement i Recerca de la Generalitat de Catalunya)
- FÀBREGAS, M. (2003): *Memòria tècnica de l'excavació arqueològica d'urgència realitzada al carrer Carretes, cantonada amb el carrer Sant Pau (Barcelona)* (Memòria inèdita dipositada a l'Àrea de Coneixement i Recerca de la Generalitat de Catalunya)
- FONT, J. (2004): *Intervenció arqueològica als carrers Espalter, 1b-11 / Sant Pau, 66 / Sant Josep Oriol, 7-11 / plaça Salvador Seguí, 1-9. (Barcelona)* (Memòria inèdita dipositada a l'Àrea de Coneixement i Recerca de la Generalitat de Catalunya)
- FLORENSA, A. (1957): "La ciudad en la Barcelona de la edad media" a *Cuadernos de arqueología e historia*. Barcelona
- FLORENSA, F. (2001): *Memòria arqueològica de la intervenció realitzada al Pla Central del Raval (Barcelona)* (Memòria inèdita dipositada a l'Àrea de Coneixement i Recerca de la Generalitat de Catalunya)
- GARCÍA, A.; GUÀRDIA, M. (1992): "Consolidació d'una estructura urbana: 1300-1516" a *Història de Barcelona vol.III*. Barcelona
- GARCÍA, A.; GUÀRDIA, M. (1992): "Estructura urbana. La transformació callada: 1516-1714" a *Història de Barcelona vol.IV*. Barcelona
- GONZÁLEZ, J. (2005): Memòria de la intervenció arqueològica al carrer Riereta 37-37bis/Sant Pau 84. Barcelona (Memòria inèdita dipositada a l'Àrea de Coneixement i Recerca de la Generalitat de Catalunya)
- GRANADOS, J.O.; ROVIRA, C. (1987): "Tres nous centres de producció d'àmfores en l'ager de la colònia de Barcino" a *El vi a l'antiguitat: economia producció i comerç al Mediterrani*

- occidental. Actes I Col·loqui d'Arqueologia Romana (Badalona 1985).* Museu de Badalona. Badalona
- GRANADOS, J.O.; PUIG, F.; FARRÉ, R. (1993): "La intervenció arqueològica a Sant Pau del Camp: un nou jaciment prehistòric al pla de Barcelona" a *Tribuna d'Arqueologia 1991-1992*, Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya. Barcelona
  - GUÀRDIA, M. (2003): "La ciutat de Barcelona" a *L'art Gòtic a Catalunya vol.III*. Barcelona
  - GUÀRDIA, J. (1998): *Memòria dels sondejos arqueològics efectuats al carrer Sant Pau núm. 82 de Barcelona (Barcelonès)*. (Memòria inèdita dipositada a l'Àrea de Coneixement i Recerca de la Generalitat de Catalunya)
  - HARRIS, E. (1991): *Principios de estratigrafía arqueológica*. Editorial Crítica. Barcelona.
  - HINOJO, E. (2013) *Memòria de les intervencions arqueològiques al Mercat de Sant Antoni (Barcelona)* (Memòria inèdita dipositada a l'Àrea de Coneixement i Recerca de la Generalitat de Catalunya)
  - HUERTAS, J.; RODRÍGUEZ, M. (2000): "Muralla medieval de Barcelona: Darreres intervencions arqueològiques" a *Primer Congrés d'arqueologia medieval i moderna a Catalunya. Actes*. Associació Catalana per a la Recerca en Arqueologia Medieval. Igualada
  - INSTITUT CARTOGRÀFIC DE CATALUNYA (n.d): Mapa de Barcelona. Baixat el 27 d'agost de 2015 a <http://www.icc.cat/vissir3/?lang=cat&toponim=barcelona>
  - JIMÉNEZ, M. (1998): *Memòria de l'excavació arqueològica d'urgència efectuada al c. Sant Pau núm. 82 de Barcelona (Barcelonès)*. (Memòria inèdita dipositada a l'Àrea de Coneixement i Recerca de la Generalitat de Catalunya)
  - MARTÍN, A. (2000): Informe preliminar de seguiment i prospecció arqueològica a l'entorn del jaciment de Sant Pau del Camp (Barcelona, El Barcelonès) (Text inèdit)
  - MIRÓ, N. (1999): *Memòria de la intervenció arqueològica duta a terme a la Ronda Sant Antoni 32-34 de Barcelona (Barcelonès)*. (Memòria inèdita dipositada a l'Àrea de Coneixement i Recerca de la Generalitat de Catalunya)
  - MORENO, I., VELASCO, A. (2007): *Memòria de la intervenció arqueològica als carrers Salvador Seguí, Riera Alta, Mª Aurelia Capmany, Hospital, Rambla del Raval, Sant Rafael, Robador i Plaça Salvador Seguí. Ciutat Vella, Barcelona (Barcelonès)*. (Memòria inèdita dipositada a l'Àrea de Coneixement i Recerca de la Generalitat de Catalunya)
  - NADAL, E., CASTILLO, R. (2009): *Intervenció arqueològica al carrer d'Espalter, 1b-11, carrer de Sant Pau, 66; carrer de Sant Josep Oriol 7-11; plaça de salvador Seguí. Barcelona (Barcelonès)*. (Memòria inèdita dipositada a l'Àrea de Coneixement i Recerca de la Generalitat de Catalunya)

- NADAL, E., CARBONELL, C., AMICE, G. (2008): *Intervenció arqueològica al carrer Sant Gil, 3. Barcelona (Barcelonès)*. (Memòria inèdita dipositada a l'Àrea de Coneixement i Recerca de la Generalitat de Catalunya)
- OLIVÉ, J. (1993): "Les rieres del pla de Barcelona a mitjan del segle XIX" a *III Congrés d'Història de Barcelona. Ponències i Comunicacions: La ciutat i el seu territori, dos mil anys d'Història. Balanç historiogràfic d'una dècada*. Institut municipal d'Història. Barcelona
- PALLARÉS, F. (1975): "La topografia i els orígens de la Barcelona romana" a *Quaderns d'Arqueologia i Història de la Ciutat*. Ajuntament de Barcelona. Barcelona
- PALET, J.M. (1994): "Estudi territorial del Pla de Barcelona: Estructuració i evolució del territori entre l'època íbero-romana i l'altmedieval segles II-I a.C.- S.X-XI d.C." a *Estudis i Memòries d'Arqueologia de Barcelona núm.1*. Centre d'Arqueologia de la Ciutat, Institut de Cultura. Barcelona
- PALET, J.M.; RIERA, S. (1993): "Transformacions del paisatge en l'època altmedieval (s.X-XI) al sector de Montjuïc - el port: una aproximació històrico-geogràfica" a *III Congrés d'Història de Barcelona. Ponències i Comunicacions: La ciutat i el seu territori, dos mil anys d'Història. Balanç historiogràfic d'una dècada*. Institut municipal d'Història. Barcelona
- PIERA, J. (2006): *Memòria de la intervenció arqueològica a l'Illa d'en Robador -1ra i 2na Fase- Ciutat Vella, Barcelona (Barcelonès)*. (Memòria inèdita dipositada a l'Àrea de Coneixement i Recerca de la Generalitat de Catalunya)
- RIBA, O. (1993): "Assaig sobre la geomorfologia medieval de la ciutat vella de Barcelona" a *III Congrés d'Història de Barcelona. Ponències i Comunicacions: La ciutat i el seu territori, dos mil anys d'història. Balanç historiogràfic d'una dècada*. Institut municipal d'Història. Barcelona
- SALAZAR, N. (2004): *Informe preliminar de l'excavació arqueològica d'urgència al carrer Reina Amàlia 16-16 bis de Barcelona*. (Memòria inèdita dipositada a l'Àrea de Coneixement i Recerca de la Generalitat de Catalunya)
- SALES, J. (2002): "Primers resultats de l'excavació d'un tram de muralla baix medieval de Barcelona localitzat a la Ronda de Sant Pau" a *II Congrés d'Arqueologia Medieval i Moderna de Catalunya*. Sant Cugat del Vallès
- SOLÉ, L. (1963): "Ensayo de interpretación del cuaternario barcelonés" a *Miscelánea Barcinonensia*. Ajuntament de Barcelona. Barcelona
- VILA, P. (1977): "La circulació de les aigües del Pla de Barcelona en el passat" a *Cuadernos de Arqueologia e Historia de la Ciudad. Seminario de Investigación A. Duran Sanpere. I Coloquio del Pla de Barcelona*. Fac. de Geografia i Història, U.B. Museu d'Història de la Ciutat. Barcelona

Annexos

Annex 1

Fitxes

UE	2 Sector	Àmbit	Sondeig				
Definició	Estrat d'anivellació	Color	Negre	Textura	Argilosa	Potència (m)	0,68
Consistència	Solta	Cronologia	segle XVIII-XIX	Criteri de datació	Absoluta per materials		
Descripció	Nivell d'argiles molt orgànic amb presència fragments d'argilla de color taronja i sorres. S'ha recollit ceràmica d'època contemporània.						
Interpretació	Estrat d'anivellament on s'edifica l'immoble actual.						
Ref. fotogràfica							
Igual a				Cobreix a			
				3			
Adossat a				Reomple a			
En contacte amb				Se li adossa			
Tallat per				Cobert per			
Se li assenta							
1							

UE	3 Sector	Àmbit	Sondeig				
Definició	Estrat d'anivellació	Color	Taronja	Textura	Argilosa	Potència (m)	1,01
Consistència	Compacta	Cronologia	segles III-VI	Criteri de datació	Absoluta per materials		
Descripció	Estrat d'argiles compactes on apareix algun element ceràmic de manera aïllada.						
Interpretació	Estrat d'anivellament d'època romana, podria formar part de terres de conreu.						
Ref. fotogràfica							
Igual a				Cobreix a			
Adossat a				Reomple a			
En contacte amb				Se li adossa			
Tallat per				Cobert per			
				2			
Se li assenta							

UE	1 Sector	Àmbit	Sondeig
Definició	T. constructiva	Enrajolat a junta correguda	Superfície (m2) 4
Components	Cronologia	segle XXI	Criteri datació
Gruix /Ampl./Long.(m)	0,08 / 2 / 2	Ref. fotogràfica	Absoluta per materials
Descripció	Terra de ciment col·locat durant les obres de rehabilitació.		
Interpretació	Paviment de cobriment del terra del local on es fan les obres de rehabilitació		
Igual a	Contemporani a		
Adossat a	Reomple a		
Assentat a	Se li adossa		
2			
Tallat per	Cobert per		
Se li assenta	Solidari amb		
Assentat a	Tapia a		
2			

Annex 2

Inventaris

Inventari de material arqueològic

El siglat del material s'ha efectuat d'acord amb el següent criteri:

	Sigles del jaciment: MHCB 074
	Any en que s'ha realitzat la intervenció arqueològica: 16 (2016)
	Els següents dígits corresponents a la unitat estratigràfica: 2, 3

L'inventari del material arqueològic s'ha fet seguint les següents directrius:

A l'encapçalament de la fitxa s'indica el número d'UE i l'any de la intervenció.

En les següents 8 columnes es detallen les dades de cada una de les peces.

<u>Nº Peça</u>	Indica el número d'inventari de cada peça que presenti alguna particularitat (formes, importacions, decoracions, objectes de metall, objectes singulars, etc...). A cada estrat comença per 1.
<u>Dibuix</u>	Ens indica si la peça està dibuixada.
<u>Categoria:</u>	Ens indica la classe i el tipus de la peça.
<u>Nº de fragments:</u>	Número de fragments inventariats de cada classe o tipus.
<u>Tipus d'element:</u>	Tipologia d'element classificat (vores, nanses, bases...).
<u>Decoració/acabat:</u>	Breu descripció de les decoracions o els acabats de les peces, tant extern com intern.
<u>Cronologia:</u>	Datació aproximada de la peça.
<u>Forma:</u>	Tipologia de la peça.
<u>Observacions:</u>	Informació complementària de la peça.

Taula de codis per a l'inventariat de materials arqueològics

CERÀMICA

1. CLASSIFICACIÓ

11000	Prehistòria	13058	etrusca vernís negre
11001	Neolítica	13059	imitacions campanianes
11050	del Coure	13060	vernís negre púnic
11100	del Bronze	13100	terra sigillata indeterminada
11101	del Bronz antic	13101	presigillata
11102	del Bronze mig	13102	TS precoç
11103	del Bronze final	13103	TS aretina
12000	Protohistòrica sense determinar	13104	TS itàlica
12001	fenò-púnica indeterminada	13105	TS tardo-itàlica
12002	fenò-púnica engalba vermella	13106	TS sudgàl·lica
12003	fenò-púnica engalba negra	13107	TS marmorata
12004	no-púnica engalba comuna	13108	TS clara B
12005	grega d'occident	13109	TS hispànica tardana
12050	roja a torn	13110	TS hispànica indeterminada
12051	engalba roja	13111	TS africana A
12052	pintada	13112	TS africana A/D
12053	comuna ibèrica	13113	TS africana A/C
12054	grisa de la costa catalana	13114	TS africana C
12055	grollera	13115	TS africana D
12056	grans recipients d'emmagatzematge	13116	TS africana indeterminada
13000	Món Clàssic sense determinar	13117	imitacions TS hispànica
13001	grega indeterminada	13118	TS clara
13002	<i>buchero nero</i>	13119	TS lucente
13003	àtica de figures negres		
13004	àtica de figures vermelles		
13005	àtica vernís negre		
13006	taller de les petites estampetes		
13007	taller de Rhode		
13008	taller de Nikia-Ion		
13009	taller de pàteres 3 palmetes radials		
13050	campaniana / vernís negre indeterminada		
13051	precampaniana		
13052	campaniana A		
13053	campaniana A tardana		
13054	campaniana B		
13055	campaniana B-oide		
13056	campaniana C		
13057	campaniana emporitana		

13120	paleocristiana grisa	13301	àmfora massaliota
13121	paleocristiana ataronjada	13302	àmfora feno-púnica
13122	late Roman C	13303	àmfora ebussitana
13123	produccions orientals (corintia)	13304	àmfora romana
13124	vidriada romana	13305	àmfora greco-itàlica
13125	imitacions clara D	13306	àmfora itàlica
13126	paleocristiana pintada	13307	àmfora gàl·lica
		13308	àmfora hispànica
13150	parets fines indeterminades	13309	àmfora bètica
13151	parets fines itàliques	13310	àmfora de la Tarraconense
13152	parets fines d'Acco	13311	àmfora lusitana
13153	parets fines sudgàl·liques	13312	àmfora africana
13154	parets fines "clofolla d'ou"	13313	àmfora oriental
13155	parets fines hispàniques	13314	suports d' àmfores
13156	imitacions parets fines	13315	amforiscs
		13316	disc de terra cuita
13200	llàntia indeterminada	13317	taps
13201	llàntia grega	13318	fragments de vasos retallats
13202	llàntia republicana	13319	altres accessoris
13203	llàntia republicana vernís negre	13320	dolia
13204	llàntia imperial	13321	àmfora rodia
13205	llàntia imperial de volutes	13322	àmfora corintia
13206	llàntia imperial de disc	13323	àmfora Samos
13207	llàntia africana de canal		
13208	llàntia africana	13400	comuna torn oxid. d'època indet.
13209	llàntia africana paleocristiana	13401	comuna mà oxid. d'època indet.
13210	llàntia africana ARS	13402	comuna torn redu. d'època indet.
		13403	comuna mà redu. d'època indet.
13250	comuna oxidada	13404	comuna oxid. d'època indet.
13251	comuna reduïda	13405	comuna reduïda d'època indet.
13252	comuna baix-imperial	13406	comuna torn bescuitada indet.
13253	comuna engalba blanca	13500	comuna oxidada medieval
13254	comuna engalba negra	13501	comuna reduïda medieval
13255	comuna engalba vermella	13502	comuna bescuitada medieval
13256	comuna roig pompejà		
13257	comuna itàlica		
13258	comuna africana de cuina		
13259	comuna emporitana oxidada		
13260	comuna de cuina acurada		
13261	imitacions de comuna africana		
13262	comuna bescuitada		
13263	ceràmica comuna de Lípari		
13264	ceràmica daurada		
13265	ceràmica eivissenca tardo antiga		
13266	ceràmica de Pantelleria		
13267	ceràmica itàlica tardo antiga		
13300	àmfora indeterminada		

14000	Món medieval i modern indeterminat	14125	blanca i blava de la figueta
14001	comuna oxidada a mà	14126	blanca i blava de la cirera
14002	comuna oxidada a torn	14127	blanca i blava Paterna-Manises
14003	comuna oxidada vidriada	14129	blanca i groga "orla d'influència del Renaixement"
14004	comuna reduïda a mà		
14005	comuna reduïda a tonr		
14006	comuna reduïda vidriada	14200	reflex metàl·lic
		14201	reflex metàl·lic producció catalana
14050	islàmica indeterminada	14202	reflex metàl·lic de l'ungla
14051	islàmica verd-manganès	14203	reflex metàl·lic de sanefa amb gallons
14052	islàmica melada	14204	reflex metàl·lic de sanefa amb fulles
14053	islàmica corda seca total	14205	reflex metàl·lic de sanefa en negatiu
14054	islàmica corda seca parcial	14206	reflex metàl·lic decoració floral
14055	islàmica esgrafiada	14207	reflex metàl·lic de fons picat
14056	islàmica pintada	14208	reflex metàl·lic de pinzell-pinta
14057	islàmica daurada reflex metàl·lic	14209	reflex metàl·lic decoració geomètrica
14058	islàmica a motlle	14210	reflex metàl·lic amb lletres o anagrames
14059	islàmica comuna oxidada	14211	reflex metàl·lic i blava
14060	islàmica comuna reduïda	14212	reflex metàl·lic de Paterna
14061	islàmica manganès sota coberta melada	14213	reflex metàl·lic de Manises
14062	islàmica vidriada	14214	reflex metàl·lic de Paterna-Manises
		14215	reflex metàl·lic sanefa reticulada
14100	vidriada blanca	14250	blanca i manganès
14101	blanca i blava	14251	blanca-manganès blau i manganès
14102	blanca i blava de Barcelona	14252	blanca-manganès verd i manganès
14103	blanca i blava catalana	14253	blanca-manganès verd i manganès de Paterna
14104	blanca i blava d'orles diverses	14254	blanca-manganès verd i manganès de Manises
14105	blanca i blava de la botifarrada	14255	blanca-manganès verd i manganès catalana
14106	blanca i blava de l'arracada	14256	blanca-manganès i verd
14107	blanca i blava d'influència francesa	14257	blanca-manganès i polícroma
14108	blanca i blava de la cirereta		
14109	blanca i blava de faixes o cintes	14300	pisa blanca
14110	blanca i blava de la Segarra	14301	pisa decorada
14111	blanca i blava d'Escornalbou	14302	porcellana
14112	blanca i blava de la panotxa	14303	Pickman/Cartuja
14113	blanca i blava regalats	14304	d'importació
14114	blanca i blava de Poblet	14305	maiolica ligura
14115	blanca i blava de sanefa negativa	14306	polícroma
14116	blanca i blava de transició		
14117	blanca i blava amb la Tau	14400	vaixella segle XX
14118	blanca i blava d'influència de Savona		
14119	blanca i blava corbata o palmera	15000	material ceràmic no recipient
14120	blanca i blava ditada		
14121	blanca i blava de blondes		
14122	blanca i blava de Paterna		
14123	blanca i blava de Manises		
14124	blanca i blava de Manises i groga		

2. DEFINICIÓ DEL FRAGMENT

Sense forma	SN
Sense definir	SD
Perfil sencer	PS
Vora	VO
Nansa	NA
Arrencament de nansa	AN
Coll	CO
Carena	CR
Llavi	LL
Fons	FO
Abocador	AB
Escòria	ER
Pom agafador	AG
Broc	BR
Orelleta	OR
Peu	PE
Pivot	PI
Bec	BE

Per a llànties:

<i>Infundibulum</i>	IN
Pico (<i>rostrum</i>)	RO
Orla (<i>margo</i>)	MA
Disc	DI
Volutes	VL

3.TIPOLOGIA: per materials del Món Clàssic amb una tipologia ja establerta.

ABAS.	Abascal
AFRIC.	Africana
AGUARD.	Aguarod
ALM.	Almagro
ATL..	Atlante
BAIL.	Bailey
BEL.	Beltran
BRUCK.	Bruckner
DECHEL.	Dechelette
DRAG.	Dragendorf
DRES.	Dressel
EBUS.	Ebusitana
GOUD.	Goudineau
H.	Hayes
HALT.	Haltern
HERM.	Hermet
KEAY.	Key
LAMB.	Lamboglia

LAIET.	Laietana
LOPEZ	López Mullor
LUDOW.	Ludowici
M.	Morel
MEZQ.	Mezquiriz
OBER.	Oberaden
OELM.	Oelman
OST.	Ostia
OSW.	Oswald
PALL..	Pallarès
PASC.	Pascual
RIG.	Rigoir
RITT.	Ritterling
SAL.	Salomonson
SPT.	Spitzer

4.FORMA: per a materials no classificats tipològicament.. Bàsicament ceràmiques prehistòriques, medievals i modernes.

Ceràmica a mà:

Bol/vas carenat	BCA
Bol/vas cilíndric	BCI
Bol/vas bitroncocònic	BBT
Bol/vas troncocònic	BTR
Bol/vas elíptic	BEL
Bol/vas globular	BGL
Bol/vas globular amb coll	BGC
Bol/vas germinat	BGE
Bol/vas múltiple	BMU
Bol/vas ovoide	BOV
Bol/vas perfil en S	BPS
Bol/vas semiesfèric	BSE
Bol/vas subesfèric o subesfèric de vora exvasada	BSU
copa	COP
cullera	CUL
formatgera	FOR
forma indeterminada	FIN
fragment retallat no perforat	FRN
fragment retallat perforat	FRP
gresol	GES
paleta	PAL
plat carenat	PCA
plat/tapadora	PLT
plata	PLA
suport	SOP
tassa	TAS

Ceràmica a torn:Ceràmica grega

Alabastró	ALA
Àmfora	AMF
Aryballos	ARY
Hydria	HYD
Kalathos	KAL
Kratera calze	KCA
Kratera campana	KCP
Kratera columnes	KCO
Kratera volutes	KVO
Kylix	KYL
Lebes	LEB
Lekytos	LEK
Oinochoe	OIN
Pelike	PEL
Skiphos	SKI
Stamnos	STA
Ungüentari bulb	UBU
Ungüentari fusiforme	UFU
Ungüentari	UGU

Ceràmica clàssica, medieval i moderna

Abeurador	ABE
Ampolla	AMP
Bací	BAC
Barral	BLN
Bol	BOL
Canalobre	CAN
Cassola	CSS
Cassola patina cendrosa	CSC
Càntir	CAT
Catúfol	CAF
Colador	COL
Copa	COP
Cossi	COS
Cremaperfums	CRP
Cubell	CUB
Escalfeta	ESF
Escudella	ESC
Escudella d'orelletes	EOR
Fogó	FOG
Formes amb abocador	FAB
Formes obertes	FOB
Formes tancades	FTA
Forma indeterminada	FIN
Gerra	GER

Gerreta	GET
Gerro	GRR
Gibrell	GIB
Got	GOT
Greixonera	GRE
Guardiola	GUA
Llàntia cassola i bec pessigat	LCB
Llàntia peu alt	LPA
Llàntia piquera	LPI
Llumanera	LLU
Menjadora	MEN
Mesura	MES
Morter	MOR
Motlle	MOT
Motlle sigillata	MSG
Olla	OLL
Olla patina cendrosa	OPC
Orsa	ORS
Pàtera	PTT
Plat	PAT
Plat d'ala	PDA
Plat/tapadora	PTA
Plat/tapadora vora fumada	PTF
Plata	PLA
Plat tallador	PTL
Poal	POA
Pot	POT
Pot de farmàcia	PFA
Rentamans	REN
Safata	SAF
Saler	SLR
Salsera	SAL
Servidora	SEV
Setrill	SET
Sitra	SIT
Suport	SOP
Suport d'anell	SAN
Suport rodet	SRD
Tallador	TAL
Tapadora	TAP
Tassa	TAS
Tenalla	TEN
Tinter	TIN
Tupí	TUP
Urna	URN
Xocolatera	XOC
<u>Material ceràmic no recipient (codi classificació 15000):</u>	

Artefacte no definit		AND	Cordons incisió	CI
Bola		BLA	Cordons impressió	CM
Cilindres de forn	CFO		Cordons llisos	CL
Dena		DEN	Cordons pessigats	CP
Figura antropomorfa		FAN	Ditada	DI
Figura zoomorfa	FZM		Esgrafiada	ES
Fragment d'argila indet.	FAI		Excisa	EX
Fussaiola		FUS	Impresa canya/os	IO
Joguina		JOG	Impresa cardial	IC
Màscara	MAS		Impresa cistelleria	IL
Pes de teler circular		PTC	Impresa digitada	ID
Pes de teler oval	PTO		Impresa espàtula	IE
Pes de teler rectangular	PTR		Impresa estampillada	NP
Pes de teler indeterminat	PTI		Impresa pinta	LL
Pes de teler troncocònic	PTT		Impresa punxó	MA
Pipes		PIP	Impresa puntillada	MG
Placa		PLC	Impresa raspatllada	MO
Rodet		ROD	Impresa teixit	IT
Tres peus terrisser		TPT	Impresa ungulada	IU
Disc circular terrisser		DCT	Impresa fent incisió	IM
Suport llar de foc	SLF		Impressions diverses	IF
Peça circular foradada		PCF	Incisa	IN
			Incisa pintada	NP
4.TÈCNICA			Llengüeta	LL
A mà		MA	Mamellons	MA
A torn		TO	Mangra	MG
A torn lent		TL	Motlle	MO
A motlle	MO		Mugró	MU
Motlle cistelleria	MC		Ondulació en vora	OV
Ensamblada		EN	Perforada	PF
Indeterminada		IN	Pessigada	PE
			Pintada blanca	PB
			Pintada negra	PN
			Pintada roja	PR
			Pintada roig-marronós	PM
			Polícroma	PP
			Pseudoexcisa	PS
			Rodeta	RO
			Vernís roig	VR
			6.PASTA	
Acanalada		AC	Grollera	GO
Aiguada		AG	Grollera oxidada	GO
Aplicació		AL	Grollera reduïda	GR
Aplicació metàl·lica		AM	Grollera mixta	GM
Aplicació pasta blanca		AL	Acurada oxidada	AO
Aplicació pasta roja		AR	Acurada reduïda	AR
Aplicació pedres	AP			
Baquetons		BA		
Barbotina		BB		
Bigoti		BI		
Botons		BO		
Calada		CA		
Cordons digitacions		CD		

Acurada mixta		AM
Acurada bescuitada		AB
Grollera bescuitada		GB
Bescuitada		BE
Caolínica		CA

7. ACABATS

Allisat		AL
Allisat amb fang	AF	
Arenós		AR
Brunyit		BR
Encastació de fang		EF
Engalbat		EN
Esmaltat		EM
Espatulat		ES
Estriat		ET
Marques terrisser		MT
Pàtina cendrosa	PC	
Pentinada		PE
Pintat		PI
Rugós		RU
<i>Strice</i>		ST
Vernissat		VE
Vidrat		VI

METALL

1. CLASSIFICACIÓ

20000	indeterminat
20001	bronze
20002	ferro
20003	plata
20004	or
20005	plom
20006	aleacions diverses
20007	altres metalls
20008	coure

2. FORMA

Agulla	AGU	
Agulla de cap	AGC	
Alabarda	ALB	
Àncora	ANC	
Anell	ANL	
Anella	ANE	
Arracada	ARR	
Arreus de cavall	ARC	
Artefacte indeterminat	ATI	
Ast	AST	
Bala	BAL	
Barra	BRR	
Bola/boleta	BLT	
Bomba	BOM	
Botó	BOT	
Braçalet	BRA	
Cadena	CAD	
Clau	CLA	
Dena	DEN	
Destral	DRT	
Diadema	DMA	
Didal	DID	
Elements de carro	ECR	
Elements religiosos	ERE	
Enformador	ENF	
Escarpa	EPA	
Escòria	ESR	
Escultura	ESC	
Escut	EST	
Espasa	ESP	
Falcata	FAL	
Fíbula indeterminada	FBI	

Fíbula anular		FAN
Fíbula d'apèndix caudal	FAC	
Fíbula de bucla	FBU	
Fíbula de naveta	FNA	
Fíbula de pivot		FPV
Fíbula doble ressort		FDR
Fíbula indígena de colze	FIC	
Figura antropomorfa		FAN
Figura zoomorfa	FZM	
Fil/frag. Riscle/anell/braçalet		FFR
Frontissa		FTS
Ganivet		GNV
Gerra		GER
Gobelet		GOB
Llingot		LIN
Mirall		MRL
Moneda		MON
Pectoral		PEC
Penjant		PJA
Pinces		PNC
Placa		PLC
Pondus		PON
Punta fletxa		PFL
Punta llança/javelina		PLJ
Punxó		PNX
Punyal		PNY
Serra		SER
Sivella		SIV
Vas		VAS
Xinxeta		XIN

3. TÈCNICA

Forja	FJ
Fosa	FS
Cisellar	CS
Repussar	RP
Calat	CL

VIDRE1. CLASSIFICACIÓ

30000	vidre
30001	pasta vítre
30002	crisall
30003	escòria

2. DEFINICIÓ DEL FRAGMENT

Sense forma	SF
Sense definir	SD
Perfil sencer	PS
Vora	VO
Nansa	NA
Arrencament de nansa	AN
Coll	CO
Carena	CR
Llavi	LL
Fons	FO
Peu	PE
Pivot	PI
Bec	BE
Pom/agafador	AG
Escòria	ER
Boca	BO

3. FORMA

Fragment no definit	VIN
Ampolla	AMP
Amforisc	VAR
Barreta	BAR
Bol	BOL
Camafeu	VCS
Copa	COP
Dena	DEN
Element construcció	VEC
Element d'ús funerari	VEF
Element d'ús personal	VEP
Flascons	VFL
Gerra	GER
Plat	PAT
Plata	PLA
Setrill	SET
Ungüentari	UGU
Vas	VAS

4. TÈCNICA

Realització no definida		VIN
Vidre-mosaic		AMP
Motlle decorat		VAF
Motlle baix relleu	MB	
Motlle volum rodó		MR
Poliment		VL
Tallat		VT
Gravat		VG
Amb aplicacions	VA	
Fondi d'or		VO
Pintat		VP
Bufat		VG

MATERIAL LÍTIC

1. CLASSIFICACIÓ

40000	indeterminat
40001	sil·lex
40002	quars
40003	jaspi
40004	granit
40005	arenisca
40006	volcànic
40007	micaesquist
40008	caliça
40009	marbre
40010	alabastre
40011	conglomerat
40012	traverti
40013	pissarra
40014	pedres precioses
40015	minerals
40016	fòssils
40017	rierencs
40018	calcària

2. FORMA

Pedra tallada no retoc. ascla	ASC
Pedra tallada no retocada fulla	FLL
Pedra tallada no retoc. rebuig	REB
Nucli fragmentat	FNU
Nucli amb còrtex	NCO
Nucli sense còrtex	NSC
Pedra retocada perforador	PFD
Pedra retocada gratador	GRA
Pedra retocada rascadora	RAS
Pedra retoc. làmina de dors	LDO
Pedra retoc. làmina retocada	LRE
Pedra retoc. punta de dors	PDO
Pedra retoc punta (retoc simple)	PUN
Pedra retocada geomètric	GEO
Pedra retocada denticulat	DNT
Pedra retocada truncadura	TRU
Pedra retoc. punta de fletxa	PFL
Pedra retocada osca	OSC
Pedra polida cisell	CIS
Pedra polida destrat	DTA
Allisador	ALS
Àncora	ANC

Anell		ANE
Artefacte indeterminat		ATI
Artefacte no definit		ATD
Baix relleu		BAR
Bala		BAL
Bola		BLA
Braçalet		BRA
Braçalet d'arquer		BÇA
Cassoleta		CTA
Dena		DEN
Enformador		ENF
Escultura		ESC
Figura zoomorfa	FZM	
Figura antropomorfa		FAN
Gresol		GES
Inscripció		INS
Mà de molí		MMO
Molí barquiforme	MBA	
Molí (roda)		MOL
Morter		MOR
Motlle de fundició		MFU
Peça circular foradada		PCF
Peça circular no foradada	PCN	
Pedestal	PED	
Penjant		PJA
Placa		PLC
Placa decorada	PDC	
Placa foradada		PFD
Punyal		PNY
Sarcòfag		SAR

MATERIALS CONSTRUCCIÓ1. CLASSIFICACIÓ

50000	alabastre
50001	arenisca
50002	elements ceràmics
50003	estuc/arrebossat
50004	fusta
50005	ímbrex
50006	indeterminat
50007	maó
50008	marbre
50009	morter
50010	mosaic
50011	tessel·les
50012	opus signinum
50013	pintura/estuc pintat
50014	rajoles
50015	tegula
50016	tegula "mammata"
50017	tegula de suports
50018	terracotes
50019	tovots/tapial
50020	cornisa
50021	columna
50022	capitell
50023	carreu
50024	antefix
50025	canonada
50026	gàrgola
50027	tubuli
50028	teula vidrada
50029	teula
50030	rajola blanca i blava (XVI)
50031	rajola blanca i blava moderna (XVI-XVIII)
50032	rajola polícroma (XVIII-XIX)
50033	rajola polícroma anterior (XVIII)
50034	rajola blanca i blava anterior (XVIII)
50035	canaló
50036	motllura
50037	rajola vidrada
50038	totxana

MATERIA ORGÀNICA

1. CLASSIFICACIÓ

60000	matèria orgànica general
60001	os
60002	ivori
60003	closca
60004	fusta treballada
60005	teixit
60006	cuiro
60007	vegetals
60008	paper

60050	restes antropològiques
60051	macrofauna
60052	microfauna
60053	fauna aquàtica
60054	malacofauna
60055	fusta no treballada
60056	carbó
60057	granes
60058	fauna terrestre no definida

2. FORMA

Agulla	AGU
Agulla de cap agulla o punxó	AGC
Ampolla	AMP
Anell	ANE
Aplic	APL
Artefacte d'os/petxina/ivori	OPI
Artefacte no definit	AND
Beiana	BEI
Bossa	BSA
Botó	BOT
Braçalet	BRA
Caixa	CXA
Calçat	CÇA
Cistell	CTL
Cistelleria	CIS
Corda	CDA
Corn tallat	COT
Cullera	CUL
Cullereta tocador	CUT
Dau	DAU
Dena	DEN
Dent decorada	DTD

Dent perforada	DTP
Diari	DIA
Enformador	ENF
Espàtula	ESP
Falange decorada	FLD
Figura antropomorfa	FAN
Figura zoomorfa	FZM
Fitxa de joc	FIJ
Frontissa	FTS
Fus	FUS
Fusta frag. Indet.	FFI
Fusta construcció naval	FCO
Fusta construcció	FCN
Ganxet	GAN
Màneg	MEC
Marcador	MCD
Penjant	PJA
Petxina frag. Polida	POP
Pinta	PNT
Polidor	PUL
Punta fletxa	PFL
Punxó	PNX
Punyal	PNY
Raspall	RAS
Resquill apuntat	RQA
Sabates	SAP
Tapadora	TAP
Teixit	TXI
Ullal porc senglar tallat	UPS

3. TÈCNICA

Matèria prima sense modificar	MPS
Matèria prima en procés de fabricació	MPF
Matèria prima modificada	MPM

MOSTRES PER A ANÀLISIS

70000	terra
70001	morter
70002	pedra
70003	metall
70004	carbó (anàlisi antracològica)
70005	pol·len
70006	granes
70007	llavors
70008	carbó (C14)

INTERVENCIÓ: Marquès de Barberà 1-3							SECTOR:				U.E.: 2	
CODI: 074/16												
Núm diferent	Quantitat fragments	Classificació	Definició fragment	Forma	Tècnica	Pasta	Decoració Externa Interna		Acabat Extern Intern		Cronologia	observacions
	3	13310	SF	FIN	TO	AO						Les peces estan molt rodades i concrecionades
	4	13250	SF	FIN	TO	AO						Les peces estan molt rodades i concrecionades
	2	13258	SF	FIN	TO	AO					segles II-III	Les peces estan molt rodades i concrecionades
	1	13258	VO	CSS	TO	AO					segles II-III	La ceràmica està molt malmesa però pot ser una forma ostia III 267
	1	13112	VO	PAT	TO	AO			VE	VE	segles I-III	
	1	13110	SF	FIN	MO	AO	MO		VE	VE	segles I-III	La ceràmica està força malmesa i no es pot determinar

INTERVENCIÓ: Marquès de Barberà 1-3

CODI: 074/16

SECTOR:

U.E.:

3

Núm diferen	Quantitat fragments	Classificació	Definició fragment	Forma	Tècnica	Pasta	Decoració		Acabat		Cronologia	observacions
							Externa	Interna	Extern	Intern		
	1	14107	VO	TAP	TO	AO			VI	PI	segle XVIII-XIX	Orla en motius florals estilitzats
	1	14211	SF	ESC	TO	AO			PI	VI	segle XV	Motiu central de fulles de juliverd en blau, el motiu en reflexe metal·lic ha
	1	14003	VO	CSS	TO	AO			VI	VI		Vidrat Marró
	1	15000	SF	TPT	MO	AO						
	1	14107	VO	PAT	TO	AO			PI	VI	segle XVIII	Orla de línia sinuosa i punts
	1	14103	PE	PAT	TO	AO			PI	VI	segle XVI-XVIII	Motiu decoratiu central indeterminat
	1	14114	PE	PAT	TO	AO			PI	VI	segle XVI-XVIII	Motiu decoratiu central indeterminat
	1	14120	VO	PAT	TO	AO			PI	VI	segle XVIII	
	1	14104	VO	ESC	TO	AO			PI	VI	segle XVIII	Decoració amb orles concèntriques tipus sangnador

---

Annex 3

Documentació fotogràfica

Índex de fotografies

- Foto 1. Marcatge de l'àrea on es va fer el sondeig
- Foto 2. Estat inicial del sondeig un cop extret el paviment UE 1
- Foto 3. Treball d'exhumació de l'estrat UE 2
- Foto 4. Estat del sondeig amb els diferents estrats: UE 2 i UE 3
- Foto 5. Treballs d'excavació a la part final del sondeig
- Foto 6. Vista de la secció NO un cop realitzat el sondeig
- Foto 7. Vista general del sondeig un cop realitzats tots els treballs d'excavació
- Foto 8. Treballs de cobriment del sondeig
- Foto 9. Estat final del sondeig un cop cobert el sondeig realitzat

Inventari fotogràfic del CD annex

074/16-01: Marcatge de l'àrea on es va fer el sondeig

074/16-02: Estat inicial del sondeig un cop extret el paviment UE 1

074/16-03: Treball d'exhumació de l'estrat UE 2

074/16-04: Estat del sondeig amb els diferents estrats: UE 2 i UE 3

074/16-05: Treballs d'excavació a la part final del sondeig

074/16-06: Vista de la secció NO un cop realitzat el sondeig

074/16-07: Vista general del sondeig un cop realitzats tots els treballs d'excavació

074/16-08: Treballs de cobriment del sondeig

074/16-09: Estat final del sondeig un cop cobert el sondeig realitzat

Foto 1. Marcatge de l'àrea on es va fer el sondeig.

Foto 2. Estat inicial del sondeig un cop extret el paviment UE 1.

Foto 3. Treball d'exhumació de l'estrat UE 2.

Foto 4. Estat del sondeig amb els diferents estrats: UE 2 i UE 3.

Foto 5. Treballs d'excavació a la part final del sondeig.

Foto 6. Vista de la secció NO un cop realitzat el sondeig.

Foto 7. Vista general del sondeig un cop realitzats tots els treballs d'excavació.

Foto 8. Treballs de cobriment del sondeig.

Foto 9. Estat final del sondeig un cop cobert el sondeig realitzat

---

Annex 4 Planimetries

Índex de plànols

1- Plànol de localització E: 1/1000. A3

2-Topografia actual sobre "Quarterons Garriga i Roca" (1858). Quarteró n°94. Fons de Gràfics.
Arxiu Històric de la Ciutat. Barcelona. E: 1/500. A3

3-Plànol de situació del sondeig. E: 1/100. A3

4-Secció A-A'. E: 1/20. A3

ABANS
SERVEIS CULTURALS

UBICACIÓ

LLEGENDA
 Finca afectada

INTERVENCIÓ
 Intervenció arqueològica al carrer del Marquès de Barberà, 1-3 (Barcelona, Barcelonès).

TÍTOL
 Plànol de localització

DIRECTOR
 Joan Piera Sancerní

PLANIMETRIA
 Markary García Álvarez

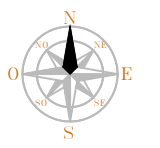
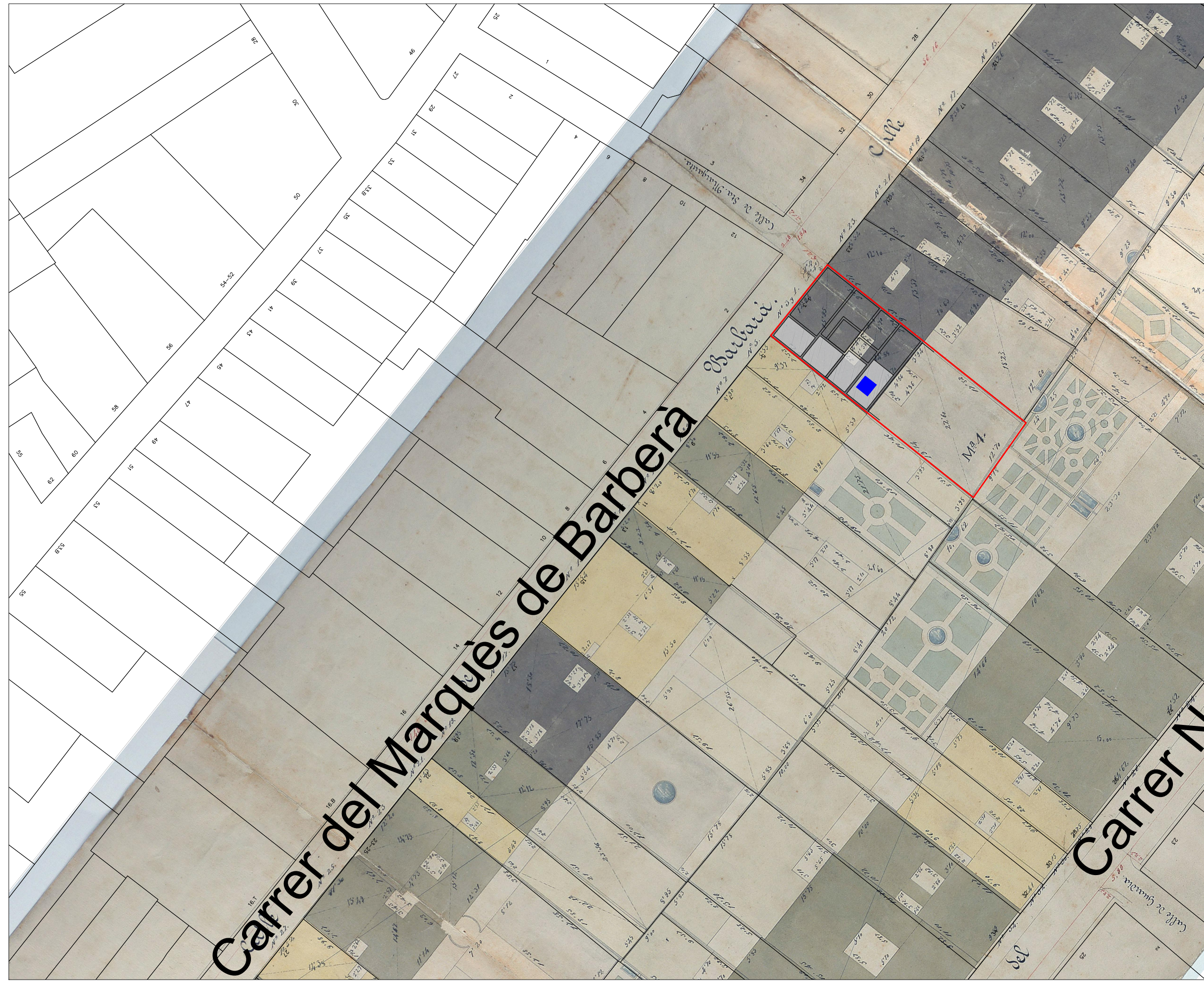
CODI
 074-16

DATA
 Juliol de 2016

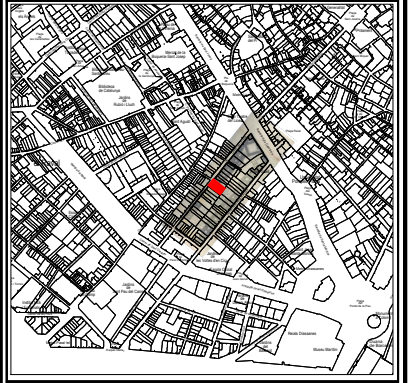
BASE TOPOGRÀFICA
 ICGC 1:5000 Sistema de referència ETRS89

ESCALA
 1:1000

NÚM 1	CLIENT TOURMIX PRODUCTIONS SLU

UBICACIÓ

LLEGENDA

■ Finca afectada

INTERVENCIÓ

Intervenció arqueològica al carrer del Marquès de Barberà, 1-3 (Barcelona, Barcelonès).

TÍTOL

Topografia actual sobre "Quarterons Garriga i Roca" (1858). Quarteró n°94. Fons de Gràfics. Arxiu Històric de la Ciutat. Barcelona.

DIRECTOR

Joan Piera Sancerní

PLANIMETRIA

Markary García Álvarez

CODI

074-16

DATA

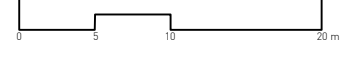
Juliol de 2016

BASE TOPOGRÀFICA

ICGC 1:5000 Sistema de referència ETRS89

ESCALA

1:500

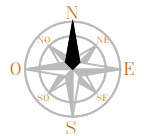
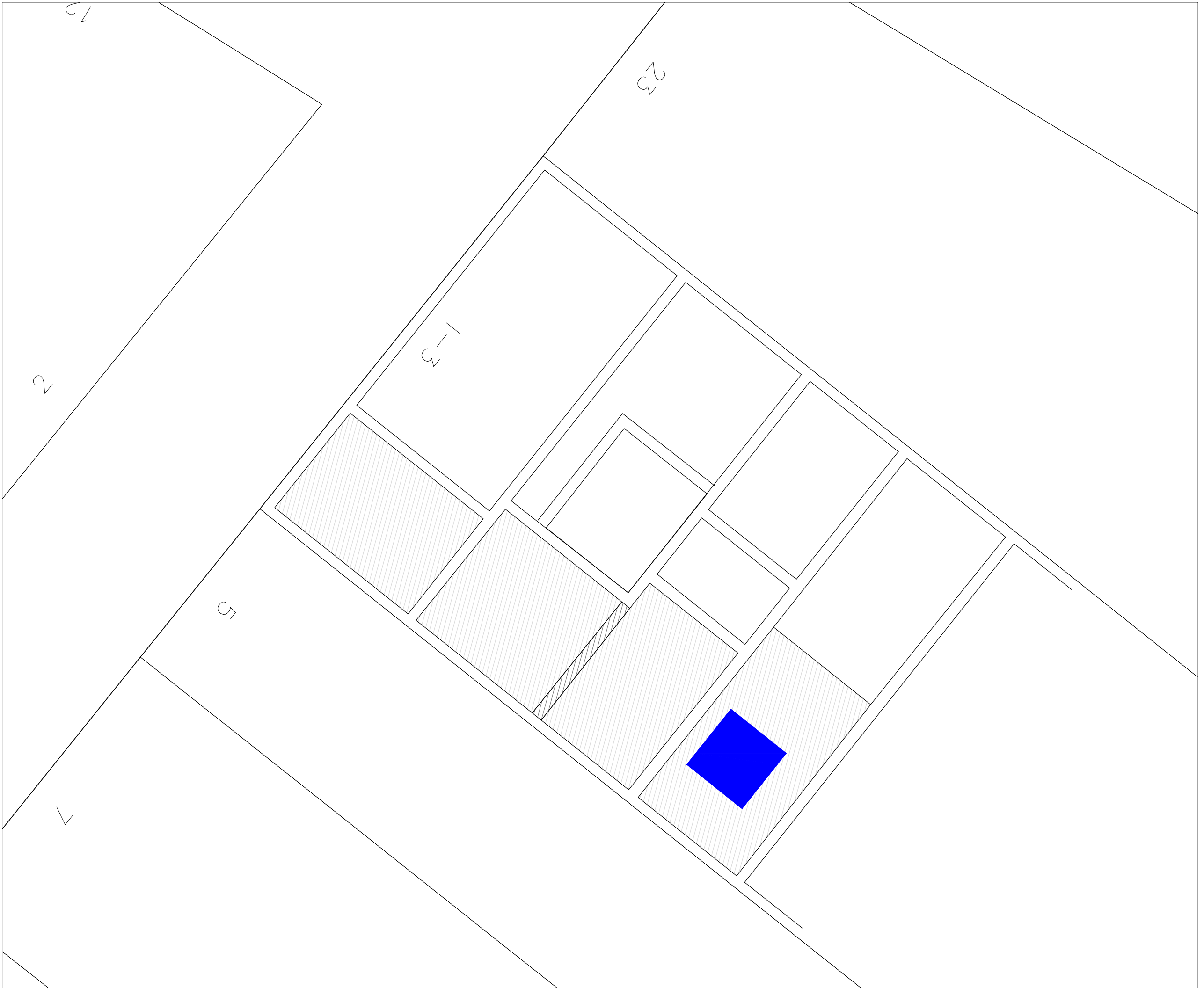
NÚM

2

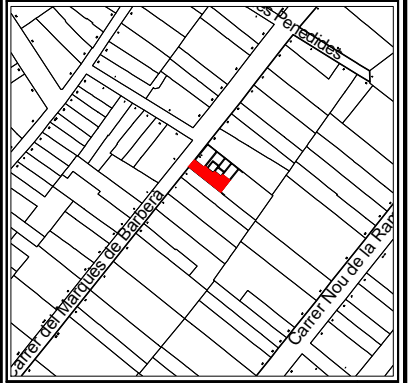
CLIENT

TOURMIX PRODUCTIONS SLU

UBICACIÓ

LLEGENDA

■ Situació sondeig

INTERVENCIÓ

Intervenció arqueològica al carrer del Marquès de Barberà, 1-3 (Barcelona, Barcelonès).

TÍTOL

Plànol de situació del sondeig

DIRECTOR

Joan Piera Sancerní

PLANIMETRIA

Markary García Álvarez

CODI

074-16

DATA

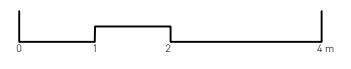
Juliol de 2016

BASE TOPOGRÀFICA

ICGC 1:5000 Sistema de referència ETRS89

ESCALA

1:100

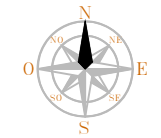

NÚM

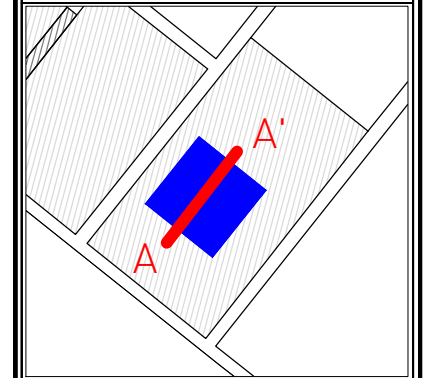
3

CLIENT

TOURMIX PRODUCTIONS SLU

UBICACIÓ

LLEGENDA

- Paviment
- Cota final intervenció

INTERVENCIÓ

Intervenció arqueològica al carrer del Marquès de Barberà, 1-3 (Barcelona, Barcelonès).

TÍTOL

Secció A-A'

DIRECTOR

Joan Piera Sancerní

PLANIMETRIA

Markary García Álvarez

CODI

074-16

DATA

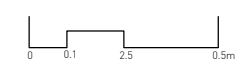
Juliol de 2016

BASE TOPOGRÀFICA

ICGC 1:5000 Sistema de referència ETRS89

ESCALA

1:20

NÚM

4

CLIENT

TOURMIX PRODUCTIONS SLU

